

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

**GUDIKATUR
RAPHAEL FENECH ADAMI**

Seduta tal-25 ta' Mejju, 2007

Talba Numru. 1220/2004

Primrose Poultry Products Limited

Vs

Joseph Balzan u Koperattiva tat-Tjur Ltd

It-Tribunal,

Ra l-Avviz fl-ismijiet premissi prezentat fil-11 ta` Gunju, 2004 fejn intalab li l-konvenuti ghandhom jigu kkundannati solidalment bejniethom ihallsu lis-socjeta` attrici s-somma ta` elf, u tnejn u tmenin lira (Lm1,082) rapprezentanti valur ta` flieles mibjugha u kkonsenjati.

Bl-ispejjes inkluzi dawk ta` mandat ta` sekwestru tas-26 ta` Mejju, 2004 u bl-imghaxijiet legali mid-data tal-konsenja kontra l-konvenuti li jibqghu minn issa ngunti ghas-subizzjoni.

Ra r-risposta tal-konvenut Joseph Balzan datata 20 ta` Lulju, 2004 fejn ikkontesta t-talbiet attrici in vista tal-fatt illi

Kopja Informali ta' Sentenza

(1) dan l-ammont kien dovut mis-socjeta` konvenuta Koperattiva tat-Tjur Ltd; (2) Ma tezisti ebda relazzjoni bejn is-socjeta` attrici u l-konvenut Balzan (3) Is-6,000 broiler kienu nextraw mill-Koperattiva tat-Tjur sabiex l-esponent irabbihom u jerga` jghaddihom lura lill-istess Koperattiva sabiex jinbieghu (4) Illi l-Koperattiva ma kellhiex bejgh ghalihom u kwindi awtorizzatu jbieghhom hu pero` huwa biegh biss 700 lil Simina b'telf filwaqt li 1,500 intremghu il-Maghtab u 3,800 mietu fuq il-farm tal-eccippjent meta kellhom disa` gimghat.

Ra illi l-Koperattiva konvenuta ghalkemm debitament notifikata b'dina l-kawza baqghet ma pprezentat ebda risposta in kontestazzjoni ghat-talba attrici.

Ra l-provi prodotti nkluz id-dokumenti.

Sema` t-trattazzjoni orali maghmula mill-abbli difensuri tas-socjeta` attrici u tal-konvenut Balzan.

Ikkunsidra.

Illi George Borg in rapprezentanza tas-socjeta` attrici jispjega li din is-socjeta` awtorizzata tbiegh il-flieles pero` biss lil dawk il-persuni ndikati fuq formola apposita li kulhadd jirreferi ghalha bhala l-karta s-safra u dana skond struzzjonijiet moghtija mid-Direttur ghal servizzi veterinarji (Dok RB1 et seq). Illi ma hemmx dubbju li l-konvenut Balzan fil-fatt huwa rikonoxxut bhala licensed breeder (Dok RB6). Il-bejgh kien isir lill-Koperattiva tat-Tjur pero` dan ix-xhud jinsisti li s-socjeta` attrici kienet taccetta tali negozju bil-patt u kondizzjoni li anke l-breeder kellu jidhol responsabbli flimkien mal-Koperattiva ghal hlas ta` l-istess flieles. Fil-bidu ta` l-ipprocessar ta` dan il-bejgh in kwistjoni, il-ftehim dwar solidarjeta` kien bil-fomm pero` in segwitu kien sar bil-miktub u dana fis-sens li l-invoice li ntbghatet mis-socjeta` attrici din tinsab debitament iffirmit (Dok RB7 u Dok RB8). Din l-invoice tohrog in triplicate form, wahda tinzamm mis-socjeta`, ohra tinzamm mill-breeder jew koperattiva skond kif jiftiehm bejniethom u t-tielet wahda tmur ghand il-biccerija f'Hal Tarxien. Dan ix-xhud jallega li l-konvenut Balzan kien accetta li jhallas dan

id-debitu billi l-President tal-Koperattiva Bastjan Briffa kien informah li l-konvenut Balzan kien ippropona li jhallas permezz ta` pagamenti mensili ta` Lm50. Ghalkemm l-attur accetta li jsir il-hlas permezz ta` pagamenti mensili pero` xtaq li dan id-debitu jinqata` f`perjodu aqsar.

l-kompli jispjega li l-ordni in kwistjoni kienet saret mill-Koperattiva. Din kienet ta` 6,000 fellus tal-valur ta` Lm1,082 u l-konsenja taghha kienet giet esekwita nhar it-18 ta` Dicembru, 2003. Skond il-karta s-safra din l-ordni kienet saret ghal beneficciu tal-breeder konvenut Balzan (Dok Dok RB7 u Dok RB8) u difatti l-konsenja relattiva saret ghandu fl-indirizz tieghu ta` Haz Zebbug u d-delivery note giet iffirmata minnu (Dok RB9) u b`tali konsenja kien gie debitament infurmat id-Direttur tas-servizzi veterinarji (Dok RB10). L-invoice Dok RB8 mibghuta lill-konvenut Balzan giet konfermata minn Robert Borg ghas-socjeta` attrici fis-sens li mtliet minnu stess. Jikkonferma wkoll li din l-invoice intbghatet bil-kliem jointly and severally u mhux tnizzlet wara. Jikkonferma wkoll Dok JB1 bhala l-original ta` Dok RB8. Jispjega li l-original ta` l-invoice Dok JB1 kien jintbghat biss lill-Koperattiva peress li f`dak iz-zmien is-socjeta` attrici kienet tircievi l-hlas relattiv minghand l-istess Koperattiva. Jikkonferma wkoll li Dok JB3 huwa l-original ta` Dok RB9 cioe` d-delivery note li rcieva u ffirmata l-konvenut Balzan mal-konsenja tal-flieles.

l-konvenut Balzan jikkonferma li huwa ghandu licenzja sabiex irabbi l-flieles. Jispjega li l-procedura kienet li huwa jrabbi l-flieles ghan-nom tal-Koperattiva. Meta jikbru u jsiru tigieg ighaddihom lura lil Koperattiva sabiex tbieghhom. Tal-koperattiva kienu jiznu l-flieles u jhallsu lil Balzan taghhom pero` mill-prezz favur Balzan kienu jnaqqsu l-valur ta` kemm kienu jigu jiswewlhom l-istess flieles peress illi l-prezz tal-akkwist tal-flieles kien jigi negozjat u mhallas mill-Koperattiva u mhux mill-breeder. l-konvenut Balzan ikkonferma li is-6,000 fellus in kwistjoni kienu gew ikkonsenjati ghandu tant illi kkonferma l-firma tieghu fuq id-delivery note relattiva Dok RB9 u JB3. Gharaf ukoll il-firma tieghu fuq l-invoice esebit Dok JB1 liema dokument kien inghatalu mill-istess delivery man fil-mument tal-konsenja. Jinsisti pero` illi fuq Dok JB1 ma kienx hemm

imnizzla l-kliem “jointly and severally” fil-mument meta ffirmha. Sakemm il-flieles kibru u saru tigieg, il-koperattiva ma baqghetx topera u kwindi ma hadithomx lura minghand Balzan bil-konsegwenza li ntremghu.

Jacqueline Balzan mart il-konvenut tikkonferma fis-sustanza ix-xhieda ta` zewgha. Tikkonferma wkoll li d-delivery man kellu zewg karti wahda safra u ohra bajda pero` dan kien halla ghandhom biss il-karta s-safra u l-ohra zammha ghandu. Din ix-xhud tinnega li qatt kien hemm xi diskors fejn accettat li thallas dan l-ammont. F'dan l-istadju gie esebit kopja tal-ftehim li kien hemm bejn il-Primrose u l-Koperattiva li wkoll gie mmarkat bhala Dok JB1 li pero` jinsab esebit a fol 71 et seq tal-process.

Illi dan il-ftehim bazikament jikkoncerna ftehim pattwit esklussivament bejn il-koperattiva u l-Primrose u ftit li xejn fil-fatt jissemmew il-breeds. Difatti fi klawsola H (v) jinghad illi “broilers supplied by the Principals to Poultry breeders upon orders made by the Operators... It-tranzazzjonijiet ta` flus u varjanzi fil-prezzijiet u kondizzjonijiet ohra relattivi gew kontrattati strettament bejn il-koperattiva u l-Primrose – il-breeder ma jinkwadraw xejn f'dan in-negozju.

It-Tribunal jinnota li Dok KB1 u Dok KB2 (fattura u l-karta s-safra) jirreferu pero` ghal 7,000 u mhux 6,000 broiler konsenjati lil Bastjan Briffa u mhux lil Joseph Balzan. Fil-fatt l-istess Bastjan Briffa gharaf il-firma tieghu fuq dawn iz-zewg dokumenti. Huwa jsostni li kien hallas ghal din il-konsenja huwa stess personalment ghalkemm jikkontendi li kienu dovuta mill-koperattiva pero` dan ghamlu sabiex jevita proceduri gudizzjarji kontra tieghu. Meta in-kontroll ezami gie mitlub jaghti aktar dettalji dwar il-ftehim li kien hemm bejn is-socjeta` attrici u l-koperattiva konvenuta huwa m`gharafx jaghti aktar informazzjoni. Meta rega` ttella jixhed pero` dan stqarr li l-ftehim bejn il-koperattiva u s-socjeta` attrici kien fis-sens illi l-Primrose tbiegh il-flieles lil koperattiva u tithallas direttament minghandhom – il-koperattiva tghaddihom lil breeder sabiex irabbihom sakemm isiru tigieg – meta jikbru l-breeder ighaddihom lura lil koperattiva sabiex din toqtolhom – Il-koperattiva

kienet thallas lil breeder ghal tali trghobbija prevja li taqta` l-prezz tal-flieles li tkun halset. Izid ighid li ma kienx jaf jekk dan il-ftehim kienx bil-miktub jew le u meta sar. Jikkonferma wkoll li meta l-koperattiva kienet dahlet f`problemi finanzjari, kien hu stess li ssuggerixxa lil tal-Primrose sabiex jippruvaw jigbru lura flushom ghal din il-konsenja direttament minghand Balzan, ftit ftit pero` dan id-diskors sar fl-assenza tal-istess konvenut Balzan u minghajr l-awtorizzazzjoni tieghu. In kontro-ezami ma jeskludix il-possibilita` li l-ftehim seta` nkluda klawsola li anke l-breeder kien ikun responsabbli ghal hlas relattiv pero` fl-istess nifs jerga` jinsisti li r-responsabbilita` tal-hlas ghal flieles kienet esklussivament a karigu tal-koperattiva u mhux tal-breeder. Tali obbligu esklussiv jista` jigi nterpretat ukoll b`mod korrett fil-ftehim bil-miktub pattwit bejn il-koperattiva u l-Primrose Dok JB1 a fol 71 et seq tal-process. Difatti fuq dan il-kuntratt il-breeders la kienu jiffurmaw parti minnu u wisq anqas kienu firmatarji. L-istess kuntratt lanqas ma jistipula jew jirregola fuq l-eventwali cirkostanza fejn il-breeders setghu jidhlu bhala partijiet f`relazzjoni diretta mal-Primrose. Illi ghalhekk l-unika relazzjoni li setghet giet kostitwita legalment bejn l-attur u l-konvenut Balzan dwar il-konsenja in kwistjoni kienet l-invoice relattiva ghal din il-konsenja li tinsab esebita a fol 48 tal-process.

It-Tribunal ma jaqbilx mal-argument imressaq mill-abbli konsulent legali tas-socjeta` attrici illi Balzan xorta wahda ghandu jigi kkunsidrat bhala responsabbli in solidum mal-Koperattiva anke in mankanza tal-frazi "jointly and severally" stante li si tratta ta` "act of trade" u dana a tenur tal-artikolu 115 Kap 13 tal-Ligijiet ta` Malta. Dana qed jinghad peress illi fl-ewwel lok ghandu jigi ppruvat li Balzan fil-fatt kien ko-debitur flimkien mal-Koperattiva fir-rigward tal-kreditu pretiz mill-Primrose. Dan il-fattur ma giex ippruvat mis-socjeta` attrici, anzi mill-assjem tal-provi rrizulta li l-bejgh tal-flieles kien isir lill-koperattiva fuq l-ordni taghhom u s-socjeta` attrici kienet tikkonsenja l-istess lil dak il-breeder lilhom indikat. Il-hlas lis-socjeta` attrici kien isir mill-istess koperattiva u dana a tenur tal-ftehim minnhom pattwit skond il-kuntratt esebit a fol 71 et seq tal-process. Qatt ma nholqot relazzjoni guridika bejn

is-socjeta` attrici u l-breeder di proprio in konnessjoni man-negozju tal-bejgh tal-flieles in kwistjoni. Kif gia` nghad il-bejgh kien isir strettament bejn il-koperattiva u l-Primrose u din ta` l-ahhar kienet tidderigi fejn kellhom jigu konsenjati l-flieles sabiex dawn jigu mroghbbija mill-breeder ghall-interessi tal-Koperattiva li kienet tehodhom lura meta jikbru ghal qatla. Difatti kif gia` ntqal, il-prezz tal-bejgh tal-flieles kien jigi miftiehem biss bejn il-Koperattiva u l-Primrose skond it-termini tal-precitat kuntratt ta` bejniethom u meta l-Koperattiva kienet thallas lil breeder ghat-troghbija ta` l-istess, kienet tnaqqas il-prezz li hija tkun halset lil Primrose.

Illi ghalhekk in vista tal-premess huwa kredibbli l-konvenut Balzan meta jinsisti li fuq l-invoice a fol 48 tal-process ma kienx hemm il-kliem "jointly and severally" fil-mument meta ffirmja l-istess. Is-socjeta` attrici kellha l-opportunita` li tipprova kemm riedet li l-invoice dejjem kienu johorgu b'din il-frazi f'kazijiet ohra pero` hlief din attwali u ohra mibghuta lil Bastjan Briffa Dok KB1 ma resqux. Illi dan in-nuqqas jaghti wiehed x'jifhem li tali frazi setghet facilment tnizzlet wara l-akkadut fi zmien meta s-socjeta` attrici ntebhet li l-Koperattiva kienet ghaddejja minn zminijiet ta` problemi finanzjarji.

Ghaldaqstant it-Tribunal qieghed ghar-ragunijiet premissi jaqta` u jiddeciedi dan il-kaz billi jilqa` l-ewwel tliet eccezzjonijiet sollevati mill-konvenut Joseph Balzan u kwindi jilliberah mill-osservanza tal-gudizzju u kif ukoll jilqa` t-talbiet attrici limitament pero` fil-konfront tal-Koperattiva konvenuta u konsegwentement jikkundanna lill-istess Koperattiva konvenuta thallas lis-socjeta` attrici s-somma mitluba ta` elf, u tnejn u tmenin lira (Lm1,082) bl-imghax legali dekorribbli mit-18 ta` Dicembru, 2003 u bl-ispejjez kollha ta` din l-istanza a karigu ta` l-istess Koperattiva konvenuta.

< Sentenza Finali >

Kopja Informali ta' Sentenza

-----TMIEM-----